

Przegląd wybranych czasopism zagranicznych

Deividas Soloveičik, Karolis Šimanskis, *The Evolving Concept of „Conflict of Interests” in the EU Public Procurement Law (Ewoluuująca koncepcja „konfliktu interesów” w unijnym prawie zamówień publicznych)*, „European Procurement & Public Private Partnership Law Review” 2017, vol. 12, iss. 2, s. 112–131, DOI: <https://doi.org/10.21552/epppl/2017/2/6>

Zwrot „konflikt interesów” nie przynależy do kategorii pojęć prawnych o wielowiekowej tradycji i ugruntowanym, niebudzącym wątpliwości znaczeniu, co w połączeniu z coraz częstszym wykorzystywaniem go przez pracodawcę unijnego dało autorom omawianego artykułu asumpt do rozważenia znaczenia, jakie zostało mu przypisane w obszarze unijnego prawa zamówień publicznych. D. Soloveičik i K. Šimanskis już w tytule tekstu podkreślają, że „konflikt interesów” stanowi pojęcie, w którym odbija się pewna koncepcja, ewoluującą na przestrzeni lat zarówno w obszarze całego prawa publicznego (przede wszystkim administracyjnego i karnego), jak i w sferze prawa zamówień publicznych. W rozważaniach wstępnych dookreślono, że ewolucja ta pierwotnie następowała w przestrzeni doktrynalnej oraz w orzecznictwie, by następnie rozszerzyć swój zakres również na sferę normatywną, czego przejawem było inkorporowanie tego pojęcia do Dyrektywy 2014/24 UE. Wskazane pojęcie użyte zostało w kilku przepisach tego aktu normatywnego. Autorzy w swoich rozważaniach starają się ustalić, jaką treść prawodawca unijny przypisuje pojęciu „konfliktu interesów”, a w rezultacie którą z wypracowanych przez orzecznictwo oraz przedstawicieli nauki koncepcji uznał za adekwatną dla specyfiki zamówień publicznych.

Ukazanie przywołanej w tytule ewolucji nastąpiło poprzez przedstawienie rezultatów badań przeprowadzonych w obszarze trzech głównych wątków, zmierzających do:

– ustalenia ogólnej treści pojęcia „konflikt interesów” w sektorze publicznym oraz przesądzenia, czy może ono w sposób adekwatny być odnoszone do zjawisk występujących w sferze zamówień publicznych. W tym celu autorzy odwołują się zarówno do dorobku ogólnej nauki prawa, jak i sposobu definiowania tego pojęcia w aktach prawnych oraz aktach nieposiadających waloru normatywnego (np. aktach typu soft-law). Autorzy konstatują rozważania, wskazując, że pojęcie „konflikt interesów” jest definiowane w poszczególnych aktach w różny sposób, a ponadto niektóre akty posługują się nim bez definiowania go (np. ustawa modelowa UNCITRAL w sprawie zamówień publicznych, Porozumienie WTO w sprawie Zamówień Rządowych);

– zrekonstruowania sposobu interpretowania tego pojęcia przez judykaturę, w szczególności Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) oraz litewski Sąd Najwyższy (SN). Realizacja tego celu następuje przede wszystkim poprzez analizę orzecznictwa wydanego przez te organy (ze szczególnym uwzględnieniem orzeczenia TSUE z dnia 12 marca 2015 r., C-538/13, w sprawie *eVigilio*). Ponadto autorzy czynią przedmiotem swoich rozważań pytania prejudycjalne skierowane przez litewski SN do TSUE – w sprawie C-531/16, *Specializuotas transportas*. W ostatniej ze wskazanych spraw TSUE nie wydał jeszcze orzeczenia, dlatego autorzy, interpretując unijne regulacje w obszarze prawa zamówień publicznych i odwołując się do dotychczasowego dorobku TUSE, przedstawiają własne propozycje odpowiedzi na pytania zadane przez litewski SN;

– przeanalizowania przepisów dyrektywy 2014/24/UE dotyczących konfliktu interesów, ze szczególnym uwzględnieniem art. 24 tego aktu normatywnego zawierającego *quasi*-definicję „konfliktu interesów”.

Pomimo że wymienione wątki poruszane są w odrębnych częściach artykułu, to przenikając się wzajemnie, tworzą powiazaną merytoryczną całość, pozwalającą na poczynienie istotnych ustaleń dotyczących wieloaspektowości badanego zagadnienia. Autorzy na podstawie dotychczasowego dorobku doktryny wyróżniają dwie główne wersje konfliktu interesów: wertykalną (wewnętrzną) oraz horyzontalną (zewnętrzną). Pierwsza dotyczy sytuacji, w których uczestnikiem konfliktu jest zamawiający lub osoba go reprezentująca, świadcząca u niego pracę itp. Z kolei druga obejmuje konflikty, w których nie bierze udziału zamawiający, lecz wyłącznie podmioty względem niego zewnętrzne, ubiegające się o zamówienie publiczne. Pierwszy z nich pokrywa się treściowo ze sposobem rozumienia konfliktu interesów przewidzianym w art. 24 dyrektywy 2014/24/UE. Jednakże, jak zauważają autorzy, pomimo że regulacja art. 24 dyrektywy 2014/24/UE zawiera *quasi*-definicję pojęcia „konflikt interesów”, to ma ona charakter otwarty, a w konsekwencji nie we wszystkich przepisach tego aktu normatywnego wydaje się mieć wyłączne zastosowanie. Przykładowo, autorzy, rozważając treść art. 58 ust. 4 dyrektywy 2014/24/UE, przyjmują, że pojęcie „konflikt interesów” w nim występujące nie zostało ograniczone wyłącznie do jego wersji wertykalnej, o której mowa w art. 24 dyrektywy 2014/24/UE, lecz wydaje się obejmować również, a może i przede wszystkim, horyzontalny konflikt interesów.

Poczynione przez autorów rozważania eksponują złożoność pojęcia „konflikt interesów”, przejawiającą się również w sferze zamówień publicznych. Ze względu na powyższe każdy przepis dyrektywy 2014/24/UE posługujący się pojęciem

„konflikt interesów” musi być interpretowany z poszanowaniem dotychczasowego dorobku doktryny oraz judykatury. Ponadto autorzy podnoszą, że ocena konkretnej sytuacji faktycznej w kontekście wystąpienia konfliktu interesów nie może następować w sposób automatyczny i musi uwzględniać cechy ją indywidualizujące.

Konrad Różowicz

DOI: 10.14746/spp.2018.2.22.11